

0111 განათლების მეცნიერება EDUCATION SCIENCE

ტექსტის რედაქტირება და მისი სწავლების ტექნიკა

მზია ზანგალაძე

გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

E-mail: zangaladzemzia@gmail.com

თამუნა ხეთაგური

შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტი

E-mail: tkhetaguri@ibsu.edu.ge

რეზიუმე

ნაშრომში გაანალიზებულია, რომ ტექსტის რედაქტირება არის მნიშვნელოვანი პროცესი, რომელიც აძლიერებს შინაარსობრივ, სტრუქტურულ და სტილისტურ ხარისხს, ამარტივებს მის აღქმას და აუმჯობესებს ავტორის წერით უნარებს. რედაქტირების მთავარი მიზნებია: შინაარსობრივი სიცხადე, სტრუქტურული თანამიმდევრობა, სტილისტური სიზუსტე და გრამატიკული სრულყოფა. რედაქტირება ეტაპობრივად ხდება – შინაარსობრივი, სტრუქტურული, სტილისტური და ტექნიკური კორექტირების გზით. რედაქტირების სწავლებაში გამოიყენება როგორც თეორიული, ასევე პრაქტიკული მიდგომები: ძირითადი პრინციპების გაგნობა, კარგი და ცუდი ტექსტების შედარება, რედაქტირების იმიტაცია, კოლაბორაციული მუშაობა და თანამედროვე ციფრული პროგრამების გამოყენება (მაგ., Grammarly, Hemingway App). სტუდენტები ივითარებენ ანალიტიკურ და კრიტიკულ აზროვნებას, სწავლობენ უკუკავშირის გამოყენებას და მუშაობენ როგორც ავტორების, ასევე რედაქტორების როლში. ამ პროცესის მიზანია არა მხოლოდ ტექნიკური უნარების, არამედ შემოქმედებითი და კრიტიკული აზროვნების განვითარება, რაც ეხმარება მოსწავლეებს უფრო ეფექტური, მკაფიო და პროფესიონალური ტექსტების შექმნაში.

საკვანძო სიტყვები: ტექსტის რედაქტირება, წერითი უნარები, რედაქტირების სწავლება, სტრუქტურული რედაქტირება, სტილისტური სიზუსტე, გრამატიკული კორექტურა, რედაქტორის როლი, კოლაბორაციული რედაქტირება.

შესავალი

ტექსტის რედაქტირება წარმოადგენს ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ეტაპს წერით მუშაობაში, რომელიც განაპირობებს ტექსტის სიზუსტეს, მკაფიოობასა და სტრუქტურულ სრულყოფილებას. მისი სწორი გამოყენება ეხმარება მოსწავლეებს გააუმჯობესონ საკუთარი ტექსტები, აღმოაჩინონ და გამოსწორონ შინაარსობრივი, გრამატიკული და სტილისტური ხარვეზები. რედაქტირების სწავლების ტექნიკა კი გულისხმობს ისეთი მეთოდების დანერგვას, რომლებიც ეტაპობრივად აუმჯობესებს მოსწავლის წერის უნარს, აკრიტიკებს საკუთარ ტექსტს და ხელს უწყობს უფრო გააზრებული, ჩამოყალიბებული აზრის გადმოცემას. სწორედ ეს პროცესი არის კრიტიკული აზროვნებისა და წერის კულტურის განვითარების საფუძველი.

ძირითადი ნაწილი

ტექსტის რედაქტირება ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი პროცესია, რომელიც უკავშირდება წერილობითი ნაშრომების ხარისხის გაუმჯობესებას. რედაქტირების პროცესში ტექსტი უმჯობესდება შინაარსობრივად, სტრუქტურულად და სტილისტურად, რაც მკითხველისთვის მისი აღქმის გამარტივებასა და ეფექტურობას უზრუნველყოფს. რედაქტირების სწავლებას განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს, რადგან ის არა მხოლოდ ტექსტის გაუმჯობესებას, არამედ ავტორის, განსაკუთრებით სტუდენტისა თუ მოსწავლის, კრიტიკული აზროვნების და წერითი უნარების განვითარებას უწყობს ხელს.

ტექსტის რედაქტირების მთავარი მიზნებია:

1. შინაარსობრივი სიცხადე: ტექსტი მკითხველისთვის გასაგები და ინფორმაციულად სრულყოფილი უნდა იყოს.
2. სტრუქტურული თანამიმდევრობა: ტექსტი უნდა აკმაყოფილებდეს ლოგიკურ თანამიმდევრობას, რაც იდეების თანამიმდევრულ წარმოდგენას უზრუნველყოფს.

3. სტილისტური სიზუსტე: ტექსტის ენა და ტონი ადეკვატური უნდა იყოს მკითხველის საჭიროებებისა და მიზნისთვის.
4. ტექნიკური სრულყოფა: გრამატიკული და მართლწერის შეცდომების აღმოფხვრა ტექსტის პროფესიონალიზმსა და ავტორის ნდობას აძლიერებს.

ტექსტის რედაქტირების პროცესი რამდენიმე ეტაპს მოიცავს, ესენია:

- შინაარსობრივი რედაქტირება;
- სტრუქტურული რედაქტირება;
- სტილისტური რედაქტირება;
- ტექნიკური და გრამატიკული კორექტირება.

ამ ეტაპებზე ყურადღება ექცევა: ტექსტის ძირითად იდეას, თეზისს და ინფორმაციის ლოგიკურობას; ტექსტის ნაწილებს შორის ლოგიკურ კავშირს; არის თუ არა ენობრივი გამოთქმები გრამატიკულად და სტილისტურად შესაფერისი; მართლწერის, პუნქტუაციის და გრამატიკის საკითხებს.

მნიშვნელოვანია ტექსტის რედაქტირების სწავლების ტექნიკაც. რედაქტირების სწავლება მოიცავს როგორც თეორიულ, ასევე პრაქტიკულ მიდგომებს, რაც მნიშვნელოვნად ამარტივებს პროცესს და აძლიერებს მიღებულ შედეგს.

რედაქტირების სწავლება უნდა დაიწყოს ძირითადი პრინციპების გაცნობით, როგორიცაა ტექსტის სტრუქტურის მნიშვნელობა, გრამატიკული სიზუსტე და სტილისტური გამართულობა; სასწავლო მასალა შეიძლება მოიცავდეს კონკრეტული მაგალითების განხილვას, სადაც წარმოდგენილია, თუ როგორია კარგად რედაქტირებული და ცუდად დამუშავებული ტექსტი.

პრაქტიკულ მიდგომებში იგულისხმება პრაქტიკული სავარჯიშოები. როგორიცაა:

- ტექსტის შედარება;
- რედაქტირების იმიტაცია;
- კოლაბორაციული რედაქტირება.

ასეთი სახეების სავარჯიშოთა შესრულებისას სტუდენტებს მიეცემათ ორიგინალური და რედაქტირებული ტექსტები, რომლებიც უნდა შეადარონ და აღმოაჩინონ ცვლილებების მიზანი; მუშაობენ საკუთარ ნამუშევრებზე, რედაქტირებენ მათ და აფასებენ შედეგს; ასევე ჯგუფებში მუშაობენ და ერთმანეთს ეხმარებიან ნამუშევრების დახვეწაში.

ტექსტის რედაქტირების პროცესის სწავლისას მნიშვნელოვანია, რომ სტუდენტებმა ისწავლონ ანალიტიკური მიდგომა. ისინი აგრეთვე უნდა დაფიქრდნენ იმაზეც, როგორ შეიძლება ტექსტის შინაარსობრივი თუ სტრუქტურული დახვეწა უფრო ინფორმაციული რომ გახდეს. დიდი მნიშვნელობა აქვს უკუკავშირის გამოყენებასაც.

სასწავლო პროცესში სასურველია გამოყენებულ იქნას ისეთი პროგრამები, როგორიცაა Grammarly, Hemingway App, ან Google Docs, სადაც მოსწავლეები მარტივად ამოიცნობენ და ასწორებენ შეცდომებს. ეს საშუალებას აძლევს მათ, რეალურ დროში ივარჯიშონ და მიიღონ სასარგებლო რეკომენდაციები.

რედაქტირების სწავლებისას სასარგებლო იქნება:

- კონკრეტული ქეისების განხილვა: სტუდენტებმა უნდა შეისწავლონ ცნობილი ტექსტების რედაქტირების მაგალითები.
- რედაქტორის როლის მოდელირება: მოსწავლეები იმუშავებენ როგორც ავტორები, ასევე რედაქტორები, რაც მათ უკეთ გააცნობიერებს ორივე მხარის მნიშვნელობას.
- შემოქმედებითი დავალებები: მაგალითად, “როგორ შეცვლიდით ამ ტექსტს, რომ იგი კონკრეტული აუდიტორიისთვის უფრო ეფექტური ყოფილიყო?”

ამრიგად, ტექსტის რედაქტირების სწავლება არა მხოლოდ ტექნიკური უნარების გაუმჯობესებას ემსახურება, არამედ ადამიანის ანალიტიკური, კრიტიკული და შემოქმედებითი აზროვნების გაღრმავებასაც. თეორიული ცოდნისა და პრაქტიკული მიდგომების კომბინაცია საუკეთესო გზაა იმისთვის, რომ მოსწავლეები თუ სტუდენტები გახდნენ უფრო ძლიერი ავტორები და რედაქტორები. სწორი მეთოდოლოგია მათ საშუალებას მისცემს, ტექსტი უფრო მკაფიო, ზუსტი და პროფესიონალური გახადონ.

დასკვნა

დასკვნის სახით შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ტექსტის რედაქტირების სწავლება მნიშვნელოვანი ეტაპია წერითი უნარების განვითარებაში. იგი ეხმარება მოსწავლეებს, გააუმჯობესონ არა მხოლოდ ტექსტის ხარისხი, არამედ თავიანთი ანალიტიკური და შემოქმედებითი აზროვნებაც. სწორი მეთოდოლოგიური მიდგომით კი შესაძლებელია მოსწავლეთა წერის პროცესის გააზრება და გაუმჯობესება, რაც საბოლოოდ მათ ჩამოაყალიბებს უფრო გააზრებულ და ეფექტურ პროფესიონალებად.

ლიტერატურა

1. შაშურიშვილი ე. (2010). წერილობითი მეტყველების კულტურა. თბილისი: თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა.
2. დათუაშვილი ი. (2013). ტექსტოლოგია და რედაქტირება. თბილისი: თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა.
3. მაჭარაძე თ. (2017). რედაქტირების თეორია და პრაქტიკა. თბილისი: მწიგნობარი.
4. Zinsser W. (2006). On writing well: The classic guide to writing nonfiction (30th anniversary ed.). New York, NY: Harper Perennial.
5. University of North Carolina at Chapel Hill. (n.d.). Editing and proofreading. The Writing Center, UNC-Chapel Hill. Retrieved April 27, 2025, <https://writingcenter.unc.edu/tips-and-tools/editing-and-proofreading/>
6. Grammarly Blog. (n.d.). How to edit your own writing. Grammarly. Retrieved April 27, 2025, from <https://www.grammarly.com/blog/editing-tips/>
7. Hemingway App. (n.d.). Hemingway editor. Retrieved April 27, 2025, from <http://www.hemingwayapp.com/>

Text Editing and Its Teaching Techniques**Zangaladze Mzia, Khetaguri Tamuna****Abstract**

Text editing is an essential process that enhances the content, structure, and style of a written work, making it easier to understand and improving the author's writing skills. The main goals of editing are: content clarity, structural coherence, stylistic accuracy, and grammatical perfection. Editing is carried out in stages – content editing, structural editing, stylistic editing, and technical correction. The teaching of editing involves both theoretical and practical approaches: introducing fundamental principles, comparing well-edited and poorly edited texts, simulating editing tasks, collaborative editing, and using modern digital tools (such as Grammarly and Hemingway App). Students develop analytical and critical thinking skills, learn to give and receive feedback, and practice working both as authors and editors. The goal of this process is not only to improve technical skills but also to foster creative and critical thinking, helping students produce clearer, more effective, and more professional texts.

Keywords: text editing, writing skills, editing instruction, structural coherence, stylistic accuracy, grammatical correction, collaborative editing.